

ЯМИН ҚУРБОН

МАСАЛЛАР

ЯМНИ ҚУРБОНИ

МАСАЛЛАР

Ғафур Ғулом
номидаги Адабиёт
ва санъат нашриёти
Тошкент — 1977

Қ 80

К $\frac{70403-84}{352(06)-77}$ 26--77

© Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат
нашриёти, 1977 й.

ОҚИЛ БИЛАН ҚИТМИР

Қилмоқ бўлиб атай табиатин кир,
Оқилга ҳиринглаб гап қотди Қитмир:
«Пир! Қандақа бўлур шайтоннинг афти?»
Жавоб берди Оқил Қитмирга дарҳол:
«Бўлсанг агар унинг чин орзуманди,
Кўзгуга қарагин, кўрасан яққол».

ТУРА

Турфа гуллар кўркига бўлиб гўё доғ,
Гулзор аро чўзиб бўй ўсгандек шўра,
Тубан билиб ўзгани, ўзин эса тоғ,

Иш тутар пихёрди Тўра.

Тўра — мансаб отига ёпишган кана!
Аммо каналиги кўп кўзлардан пана.

Қаранг-а замон зайлига:

Ўктам кўниб ўз қалбин эркин майлига,
Тўра бошлиқ даргоҳда ишлашни истаб,

Қилди иш талаб.

Тўра унга: «Урин йўқ...» деди ер сузиб.
Кетти Ўктам шундан сўнг умидин узиб.
Тилга кириб шу маҳал Тўранинг Қалби:
Ахир, бор-ку бўш ўрин», деганди секин,
Газак олди Тўранинг чапақай жаҳли:

«Борликка бор-а, ҳа! Лекин,

Ўткир-да у мендан минг қатла... Алҳазар!!!

Йўлатсам агар,

Бора-бора ўлтирур меинг ўрнимга.
Ўлмай, кесак қаланур унда гўримга!!!»

Ж Ў Р А Ж О Н

«Э, Жавлон,
Бу ароқни ким ичмайди, ахир, ким!!!
Қара, булоқ суви каби бегубор.
Э, ака, ол!!! Яхши кетсин, кўтарвор!»
«О, бас, Жўражон!
Энди ичсам, нақ ёрилар ичагим»,
«Бе, қўйсанг-чи! Қизиқмисан!!! Торт дангал!
Торт, қайтарма, ҳурматимиз бўлса сал!»

На илож,
Жўра қўймагач,
Ичди яна қолса ҳамки галдираб.
Ахир, Жўра унга дўст!

Дўстга ароқ — касофатни кўриб эп,
Соғлик учун, дўстлик учун олвор, деб,
Эзмаланиб, валдираб,
Қуяверди, тутаверди устма-уст.
Ичавергач хотамтой у «укадан»,
Гоҳ қисилиб, гоҳ сузилиб кўзлари,

Гоҳ кўкариб, гоҳ бўзариб юзларй,
Ер тишлади Жавлон кетиб муккадан!
На қиларин билмай бизнинг Жўражон,
Бир қўл сийтдилару бўлдилар қуёи...

* * *

Эл айтганидек: афзалдир андак
Дўсти ношондан душмани зийрак.

А В Л И Е Қ У Л

Мажлисаро фармонбардор Авлиёқул,
Деди қай кун димоғида очилиб гул:
«Дўстлар, тулинг менга ҳам сал бигиз санчиб,
Отлар тезроқ юради еб турса қамчи.
Бераверманг менга айтар сўзларга зеб,
Лаганга кўп солаверманг мени ҳадеб.
Танқид — ривож ғилдирагин мойи, дерлар,
Ғубор тарқар танқид билан чиқса терлар...»
Бир жўрамиз дадил бўлиб шундан кейин,
Унга танқид қалампирин сепди секин.
Сўнг хурмача қилиқларин чизиб чўпга,
Бора-бора тўралигин тутди тўпга.
Авлиёқул дам қизариб, дам кўкариб,
Уриндиқдан қулаб тушди тўнкарилиб.
Мажлис эмас, мотам бўлди шу лаҳзаёқ.
Жўрамизнинг чеҳрасида ёнди чақмоқ!
Ҳай-ҳай! Бир пайт Авлиёқул очиб кўзин,
Беморхона тўшагида кўрди ўзин:
«Ў, ўпка! Ҳм, хўп кўпирдинг! Кўпир, балли!
Кўпирмакни кўрсатурман сенга ҳали...»
Соғайгач у, ишга чиқди сочиб заҳар —
Ҳаммамизга шубҳа билан ташлаб назар

Таңқид этган жўрамизни ўтмай ҳафта
Эза-эза миясини қилди халта.
Жизза бўлиб этак қоқди охири у,
Авлиёкул оловига сепилди сув.
Шундан бери пишт дейилмас мушуклари,
Терак билан бўй талашур тумшуклари.

ОШНАМ ВА МЕН

Амалдор ошнамдан сўрадим: «Айтгил,
Қанча дўст орттирдинг ва қанча душман?»
Қўлимдан кетган кун шул мансаб сабил,
Ким дўсту ким душман, бўлали равшан».

ШЕРМАТ ЧАПАН

Чой хўплаб чойхонада Шермат чапан
Куларди толмай сира жағи гандан:
«Кеча, денг, ён қўшнимиз ўрдакчасин
Лайчамиз қургур қувди юлқиб патин.
Қаранг-а, зумрашаси отиб таёқ,
Кўргилик, лайчамизни қилди маймоқ!
Ўғилча, ёниб ичи, солди уни,
Лола ранг бўлди-қўйди оғзи, бурни!
Чувалиб бирдан гина калаваси,
Аяси чиқди тутиб жазавази!
Бурқсиди, бай-бай, бериб тилига эрк,
Қарғишлар варанглади бешотардек!
Шу, денг, во, янгангиз ҳам кетди бодраб,
Қорнига тепки берди атай додлаб!
Шу дам, денг, эргинаси бўлиб пайдо,
Кекирдак чўзиб қолди хўрознамо!
Қарасам, шаънимизга сочяпти чанг!
Десангиз, қон босимим бўлди-да ванг,
Кўчқордек калла қўйиб юборибман,
Қанқайган карнай бурнин тарс ёрибман.
Кўрдиму, юрагимга тушиб гулув,
Бошидан қуйворибман бир пақир сув.

Қочди, денг, бахтга учиб капалаги
Ариққа пишилган курк товуқ каби.
Чамамда қилиб мени телба гумон,
Ортидан хотивчаси бўлди қуён.
Бир бало бўлсам керак, деб ўйласам,
Хайрият, гум бўлдилар чиқармай дам.
«Қўшнижон, тузукмисан», десам бугун,
Қайтарди терс бурилиб ачиқ тутун.
Эмишман: «Қўй олдида турган қашқир...»
Ўзича менга гўё берди таъзир.
Дедим: «Вей, от тепкисин кўтарур от.
Еқмасак, уй-жойинг сот, араванг торт!»
Деди: «Ҳайф, сизга минг ҳайф одамий шакл:
Қовоқдан фарқи не бош бўлмаса ақл».
Турқидан ачийдиган, гапи — кепак.
Жўнадим пиқ-пиқ кулиб қоқиб этак.
Хўш, қалай, тузлабманми?! Вох-хох-хох-хо!!!
У-чи, бир сичқон бўлса, мен аждарҳо!.. »

Т О Ш П О Л В О Н

Югурик қўл, йиртиқ оғиз бир саёқ
Қўл югуртиб дам-бадам ён тигига,
Баданида нақ гивирлаб ўқалоқ
Тегавергач кўпчиликнинг жигига,
Қони қайнаб, сапчиб бир мард йўлбарсдек
Босиб олди копток қилиб остига.
Босиб олиб, ул саёққа бермай эрк,
Бўкирса-да, сўкинса-да валдираб,
Билакларин шахт қайириб ортига
Сириб қўйди улкан толга чандилаб.
Шу пайт тура буқа бўйин Тошполвон
Қаёқдандир топиб йўғон таёқни,
Ҳар зарбидан икки лунжи лорсиллаб
Сола кетди қулочкашлаб саёқни.
Дабдаласин чиқарса ҳам ул ўбдан,
Таёқ тинмай тушаверди қарсиллаб.

* * *

Қизиқ! Саёқ боғлангунча Тошполвон
Миқ этмасди гунурса ҳам афтига.
Бир туширса янчарди-я бегумон,

Аммо чўчиб, япроқ каби қалтираб
Кўтарарди пахта қўйиб кафтида.
Қаранг, кўз-кўз қилиб энди у ўзин,
Гўё саёқ таъзирин ул бергандек
Ботирликда кўкрак кериб чирқиллаар
Оширай деб эл ичра ўз нуфузин.
Элнинг кўзи гўё сўқир, гўё берк!!!
Айтинг, қани унда мардлик, қани қалб?!
Көшкйдн-я сийрак бўлса бу хиллар!!!

ГАРАНГ ВА ОҶАНГ

(Аргодан)

Концергга келди-да, ўтириб секин,
Саҳнага термилди илжайиб Гаранг.
Чуввара қулоққа лекин
Ҳеч нарса кирмади: на сўз, на оҳанг.
Фикрлар сўралгач, сўзга чиқди у:
«О, бирам кетворган, қомат ҳам там-там,
Хонанда шунчалик бўлурми сулув;
Нақ ёқут дейсиз-а қирмиз ёногин..
Аммо, мен ҳайронман, у нечун ҳар дам
Тебраниб, беҳуда очади оғзин?»

* * *

Баъзи танқидчилар шул Гаранг тахлит —
Шеърят не ўзи, тушунмас сира;
Оқ ёзсанг, кўк дея, қилишиб танқид,
Эҳ, равшан таъбингни этурлар хира!!!

ҲАМСОЯЛАР

Ҳамсоялар: Ҳошим ила Йўлдошбек
Бир-бирига эшиклари доим берк.
Тўқнаш келиб қолса гоҳо йўллари,
Юзларига парда бўлгай қўллари.
Йўлдошбек саз чертишда кўп дилнавоз;
Чертганда саз дил аёзин этгай ёз.
Меҳрин қўйиб Ҳошим молу дунёга,
Чайқов билан шуғулланар хуфёна.
Бундай парвоз бормай кўп ҳам узоққа,
Ҳошим ногоҳ тушиб қолди тузоққа.
Бирдан чала бўғизланган бўрсикдек
Тўлғанди у: «Мени согган Йўлдошбек!!!
Ухшаб юриб мулойим бир сўфига
Тепди мени жаҳаннамнинг тубига!..»

* * *

Ўзгалардан гумон қилгай мингирлаб
Илдизига болта тушса қингир қалб.

Қ У Р А Ш

Қарим итбоз тараф бўлиб Маҳмуд юккашга,
Майдонаро кафтин ишқаб тушди курашга.
Кураш қизиб, ола тўни ивди тердан,
Қани энди уза олса Маҳмудни ердан!
Маҳмуд аста анжир қилиб уза бошлади.
Қарим охир енгилшни сеза бошлади.
Енгилшга гурури бўй берарми аста!
Ахир, уяғ! Норгунни босади баста!
Тислаб, силтаб, ишга солса ҳамки ҳийласин,
Бироқ Маҳмуд қуритарди унинг тинкасин.
«Тумонат не дейди тегса ерга курагим?! —
Уйлади у. — Нўқ, йўқ бардош бермас юрагим!»
Ажаб!!! Чикўб кўзларининг пахтаси бирдан,
Рақибининг оёгидан чалди зарб билан!
«Эҳ! Эҳ, номард!» дея, ўчиб белларидан қут,
Тисарилди кифтларидан тер сизиб Маҳмуд.

* * *

Наст ўзидан зўрнинг сезса агар зўрлигини,
Тутар ўша қабиҳликнинг жирканч йўрлигини.

Урнингга сувқовоқ экаман... Нега?

Бўлгум ўшанда

Гупчакдек-гупчакдек ҳосилга эга;

Ер-кўкка сиғмайди ҳосил!

Даромад булоғи бўлади манда,

Бу ишга юрту эл қолмасми қойил!»

ШОВҚИН ВА ЖОЗИБА

Ресторан бурчида бирдан
(Қаранг, қизиқ ҳол!
Гўёки биров буюртган!!!)
Шақилдоқ ҳамда Барабан
Гумбурлаб қолишди -- тош йўлдан ўтган
Юксиз бир шалдироқ арава мисол.

Хўрандалар тахир мағиз егандек,
Газак тишларига шамол теккандек
Афтларин бужмайтиб қўйдилар бир-бир.

Ахир,
Қулоққа куй эмас, қоқилди қозиқ!
Салдан сўнг жонларга бергандек озиқ
Янгради Най аста.
Завқ бериб маҳлиё эгтими, билмам,
Кўнгиллар пардасин чертими, билмам,

Тинглади ҳамма ҳавасла.
Қаранг-а, шу чоқ

Найга гап қотти Шақилдоқ:
«Вий! Шу ҳам товушми, жонсиз, бетуйғу,
Тинглаган одамни босади уйқу...
Қисқаси, ҳаёт ўз аксин топмаган!»
«Мана бу олтин гап, — деди Барабан. —
Ҳа, инграмай, биздек гулдураш керак!!!»

БУЗОҚБОШИЛАР

Ўтқазилди ноёб зоти топилиб,
Кунгай, пўрсилдоққа қишки нашвати.
Гул мисол дам-бадам таги чопилиб,
Ҳамиша берилди ўғит шарбати.
Ўҳ!!! Мавж уриб ёза бошлагач япроқ,
Тўсатдан сўлиди. Таажжуб!!! На сир?!
Ўртаса-да алам, сўнмай иштиёқ,
Ўтқазилди унинг ўрнига анжир.
Бўлди айни шу ҳол анжирга насиб—
Арзанда фарзанддек пуф-пуфланса ҳам.
Олма ўтқазилди ўрнини қазиб,
Устун келиб яна сабот ва чидам!
Ўтқазилди не-не ниҳоллар бир-бир,
Бераверди аммо юлдуз кўрмай жон.
Наҳотки?! Эҳ, ахир, илдизин гажир
Бузоқбошилар ер остида пинҳон..

* * *

Улар ер остида бўлсайди фақат,
Тугилмасди, дўстлар, бу масал ҳеч вақт.

КАТЪНИЯТСИЗЛАР

Чирмовуғи, ажриги мўл уватда
Утлашарди Тойчоқ, Қўчқор ҳам Така
Таъзим этиб от жуссали Эшакка.
(Ахир, катта! Каттага, ҳам, ҳурмат-да!!!)

Ногоҳ

Сайраб қолди шу найт серзавқ Зарғалдоқ.
Қўчқор тамом бўлди маҳлиё:
«Оҳ, мунчаям дилрабо...»

Сарак-сарак этди Тойчоқ калласин:
«Тинглагандек бўлдим онам алласин»,
«Оҳ, кам бўлма! — деди Така, — Яшавор,
Эй, жонвор!»

Эшак эса чимирди қулоқ:
«Менимча, ҳам, арзимаиди кепакка!
Ҳа, гапни сал ўйлаброқ...
Мана, мақтанг, арзир хушовоз Хакка!
Териб ейди канамизни —
Яйратади танамизни.

Сайраганда ип эшолмас булбул ҳам».
Жовдирашиб дедилар шу дам
Қўчқор, Така ҳамда Тойчоқ ер ўпиб:
«Тақсир, чин! Чин! Зарғалдоқ-чи, хирилдоқ,
Сал сайрамай қолади у бўғилиб!
Олса арзир қушлар Хаккадан сабоқ».

Ҳ А С А Д Г У Й

Узга еб, у қуруқ қолгандек, бир пайт,
Эшакқурт ёгилиб турқидан шаррос,
Қалбини тилгандек аччиқ мусибат,
Уҳ тортиб, кетма-кет чекиб папирос,
Эшикдан тумтайиб кириб келди у.
Келди-ю, қулоғи том битган каби
Хотин саломидан ўгириб юзин,
Бўзариб ранг-рўйи, пириллаб лаби
Чалқанча ташлади диванга ўзин.
«Вой ўлай, нима гап, тинчликми ўзи?!»
Хотини сув сочди бўлиб жонсарак.
У эса валақлаб, олайтиб кўзин,
Нақ сочиб тилидан баайни оғу
Хотин юрагига ботди бигиздек.
Шунда ҳам хотини бўлиб парвона:
«Доктор чақирайми?!» деганди куйиб,
«Докторлик ишим йўқ, бўлма овора!»
Жавоб қайтарди у қовоғин уйиб.
«Нега бетоқатсиз бўлмаса, ахир?!»
«Қўшнимиз сигири туғибди эгиз.
Бизники эса, эҳ, қолмоқда қисир!!!
Эсиз.

Бизники бўлсайди ундаги сигир
Ботиб хазинага қилардик ҳузур!
Уҳ, вой, оҳ!!! Уртаниб кетяпман шунга!!!

Қара-я,

Бахт нечун биз қолиб, кулади унга?!
Тентак бахтнинг унга кулишин кўриб,
Газак олди яна дилдаги яра!.. »
Дея у қақшади чатнаб, қутуриб.

* * *

Эй, дўст, ҳасадгўйдан ҳазар қил, ҳазар,
Бўлмас ҳасадгўйда беғубор назар.

ФИРИБГАР БИЛАН ШАЙТОН

Ногоҳ қўлга тушиб қолди Фирибгар
Жинояти устида.
Кирди кесак тусига.
«Менда не айб, ўпкани бос, биродар!!!
Урмасайди йўлдан Шайтон лаънати,
Йўлармидим бу ишга,
Қолармидим ташвишга;
Қўймади-да, ахир, унинг даъвати!»
Тепкидан у ҳушдан кетиб, тош қотди.
Тун ярмидан оғган вақт,
Чўкканида сукунат
Биқинига кимдир туртди, уйғотди,
Қарасаки Шайтон, қўлда яроғи:
«Ҳўш, жавоб бер, беимон,
Йўлдан урдим мен қачон?!»
«Ҳеч, ҳеч қачон!.. Кўп — одамлар аҳмоғи,
Ана шулар туришмайди сира жим!
Уйнағиб юз нағмага,
Қўяр доим ғалвага.
Билсангиз, эҳ, улар бизга бирг ғаним...»

Т У Я Қ У Ш

Келгач Туяқушга кўрик навбати
Қай жинсга хослиги сўралди ундан.
«Ў-ҳў, саволингиз мунча ғалати!!!
Кўриб турибсиз-ку, қушман бурундан!!!»
«Жуда соз. Кўрайлик, қани, учингиз.
Балки бўрон мисол бургутни ҳатто
Йўлда қолдирувга етар кучингиз».
«Фазони ўзимга кўрмайман раво.
Ахир, ер мен учун роҳати жон-ку;
Ердамасми ризқ-рўз, ердамасми гаши;
Ердаги ҳар оним дориламон-ку!
Фазода қайда денг бундақанги бахт...»

* * *

Қуруқ савлатни ким ёқдирибди хуш;
Парвози бўлмаса дейиларми қуш!

ҚАРҒА БИЛАН ЖАЙРОН

Яхшининг жонига зугум солади
Разиллар кўзлаб ўз фароғатини.

* * *

Аста қўшиб Қарға, чўқий бошлади
Яраланган Жайрон жароҳатини.
«Уҳ!!!— Ингради Жайрон сакраб, силкиниб.—
Бу ишни мушукка қилсангми эди,
Бир йўла терингни оларди шилиб!»
Қарға юлқиганин ютиниб деди:
«Каллаварам! Ахир, йўқ эмас кўзим,
Кимга не қилишни биламан ўзим».

АСАБ АРРАСИ

Эшакка дедилар: «Мунча ҳанграйсиз!
Қулоғимиз, ахир, битиб кетди-ку!!!»

Борми сал тамиз?!»

Тутаб, олов отиб жавоб берди у:
«Шартмикан сизларга ёғдек ёқишим?!
Уз уйим, не қилсам, менинг хоҳишим!!!»

Б У Р И

Жар солди түсатдан укиллаб бежо
Бўғзи қачонлардёр тажилган Бўри.
Сал ўймай, не гап, деб бўлдилар найдо
Урмон жондорларини қўрқоғу зўри.
«Азизлар!

Бир таклиф ташлаяпти дил, —
Бўри аламлиди атрофга бир-бир. —
Деяптики:

ишанг тиңчликка,
аҳил,

Бир-бировингизга қазмангиз қабр!
Бунинг учун ҳамма ўз сўйлоқ тишин
Бир йўла сугуриб ташлаши керак.
Шунда ҳеч ким қилмас жоннинг ташвишин;
Бировга қўзмас ҳеч биров кекирдак».
Ҳамма жим,
жим қолди.

Охири Аёнқ

Бу жиманкин бузди бирдан ўкириб:
«Жуда саз!!!

Тиңладинг!
Масала аниқ!

Ҳа.

бас,

ўтирмайлик бўкиб,
тўкилиб!

Бошласин бу ишни аввало Бўри!
Қанақа бўлишин кўрайлик, ахир.
Қани,

эримикан гапи ё тўгри.

Кўрамиз сўнг шунга ярашиқ талбир.
Хўш,

Чайналмай,

тушмай кўп васвасага,

Қани,

суғура қол тишинги,
ўртоқ!»

Қург тушиб Бўрининг пайтавасига,
Деди:

«Менинг тишим зиёнсиз мутлоқ».

ТИПРАТИКОН ҲАҚИДА ИЛОН

Илондан сўрашди: «Типратикон ким
Ва унинг қанақа хислатлари бор?»
«Ў-ў, жон зотига у ўта бераҳм
Дуч келган жонворни қақшатади зор...»

ҚОРОВУЛИ БОР БУЗОҚ

Итини тұқайда қолдирди Деҳқон —
Бузоғи ёнида қоровул қилиб.
Бу ҳолни оч Бўри қайдандир билиб,
Келди аста, нафси этиб галаён.
«Жўна, эй, шум қадам, бу ерда не бор!!!»
Бўри эса кулиб, ликиллатиб дум,
Бузоқ бўғзин шартта тишлади шу зум.
«Нима қилаяпсан, ахир, ў-ў, гаддөр!
Ў-ў, ким бор, эртароқ келинг кўмакка!!!»
Дея Ит Бузоққа ёпишди полон,
Бўри тортди у ён, Ит тортди бу ён,
Тортилиб узоқ,
Охири Бузоқ
Ажралиб кетди тенг икки бўлакка!

ТОШБАҚА БИЛАН ТИПРАТИКОН

«Ёрдам, ёрдам!!! О, қўшинижон!!!
Бўрон қургур, қаранг, кетди тўнғариб...»
Бир зарб ила Типратикон
Тошбақани қўйди қайта ўнғариб.
Чатнади шу пайт Тошбақа:
«Тешай деди тиканингиз бадани!!!
Ҳаҳ! Қўполлик мунча, эка!!!
Сизга ахир, не нафи бор тикани?
Эҳ, ишлатиб сая каллангиз,
Яхшиси-чи, қайчилатиб ташлангиз!»

* * *

Галварега узатсанг ёрдам қўлингни,
Раҳмат ўринга у янчар кўнглигини.

Б У Р И Б О С А Р

Туғилди овулда холдор бир кучук,
Севиб Бўрибосар аташди уни.
Ҳар тола мўйини билишиб қутлуг,
Сиртлонлар зотига тақашди уни.
Оғзи она сутдан арир-аримас
Беришди жигарга шакар сенишиб.
Парвариш этмакни гўё билиб фарз,
Туришди терланган маҳал елпишиб.
Бора-бора унга товуқ жўжасин
Чала бўғизлашиб ташлашди бир-бир.
Хуш кўриб қолгач у жўжанинг таъмин,
Жўжалар томонга югурди гир-гир.
Қий-чув! Жўжаларда битди ҳаловат,
Ҳатто товуқларга бошланди ҳужум.
Бу ҳолдан хўжаси бўлди бетоқат
Худди томоғига тикилгандек қум:
«Бу не кун, уришсам қилмайди қиров!!!
Ташланур ўзимга қўлим кўтарсам!
Қошқийди қорасин ўчирса биров!
Аҳ, қайдайди менга бу ғам, бу алам!»

МИТТИ КҮППАК

Кимни кўрса акилларди митти Кўппак
Чувалчангдек думчасини қилиб гажак.
Бирон нарса ташласа ким ерди лекин,
Сўнг жилпанглаб эргашарди унга секин.
Буни кўриб қўшни Бароқ,
Бўлди тоза тоқати тоқ:
«Бу не қилиқ!!! Эгангни ҳеч қилмай юзин,
Соясидек эргашасан ким сийласа.
Эҳ, эсиз-а, оқламайсан берган тузин...
Ўзи сенда, айт-чи, вафо борми сира!!!»
«Шундай денг-а, ҳм...—Гингшиди митти Кўппак.—

Биз ҳам сиздек насихатга корафгамиз!
Бироқ, не наф? Мана, биздан олинг ўрвак:
Қай тарафда бўлса наф, шул тарафдамиз».

ТҮНҒИЗ БИЛАН ПАЙКАЛ

Пуштадан балқиб,
Муаттар ислари анқиб,
Пайкалда пишгани раинго-ранг қовун.
Сур Тўнғиз яланиб тўқайдан ҳар тун
Келарди-да ерди пишиллаб, қувнаб;
Ерди хўп тўйса ҳам ўзини зўрлаб!
«Оҳ мунча тотли-е жонга роҳат-е,
Хузурбахш бу тайёр ҳуштаъм овқат-е!
Тўйсам-да, аммо, —
Дерди у, — кўзларим тўймайди асло».
Ёз тугаб, ер бўлгач тақир,
Тўнғизнинг турқидан ёғилиб қаҳр,
Чийиллаб, депсиниб, титраб нолиди:
«Қани у қовунлар, кетди қаерга?!
Ё мендан яшриниб кирдими ерга?!»
Ер бағрин газаб-ла титкилай кетди.
Пайкалга шу маҳал тил кириб, деди:
«Ҳа, билдим, бегона экан сенга ор.
Минг бор еб, бир емай қолдингми, шу чоқ
Нолишдан жағларинг толмайди мутлоқ...»

Ф А Р О С А Т

(Эвродан)

О, ҳай-ҳай, қараманг, кўзингиз куяр!
Бир куни Тулкига қўшниси Қоплон
Юрак ёрди, ахир, жонидан суяр:
«Айб этмаю, сени кўрсам, ўртоқжон,
Наҳот мен билан тенг кела олсанг, деб
Хаёлан титкилаб кўраман кўнглинг.
Йўқ-е, бундай бахтга эмасдирсан эп.
Ҳа-ҳа, ҳар жиҳатдан калта-да қўлинг!
Чимрилмай, ўзингни кўзгуда бир кўр!
Ҳм, бастинг—лўстакка ёпишган тугма.
Кучда эса, ҳи-ҳи, сендан чивин зўр.
Ҳақ гапимга тағни жириллаб юрма!..»
«Садағанг кетай, о, қудратли ошнам! —
Таъзим этди унга Тулки ноилож.
Балли! Сен борки, ҳар дақиқам хуррам.
Арзир ҳар мўйингни бошга қилсам тож!
Ҳа, чиндан зўр ҳамда кўҳлисан. Бироқ
Қўшилсайди шунга жиндек фаросат,
Тунда ҳам йўлингда ёнарди чироқ».
«Фаросат?! Шунчалик эканми у шарг?!»

ОТ ВА АРАВАКАШ

Мудраб қадам ташлашига бермай чидаш,
Қамчи урди От човига Аравакаш:

«Чу!! Ҳаҳ, мунча имиллайсан, ҳаром
қотгур!!!

Авваллари илдам эди оёқларинг,
Нақ булутга саврагудек ўйноқлардинг,
На бўлди, чу!!!»

«Ҳа, авваллари эдим манзур.
Ахир, севиб, меҳр қўйиб қарардингиз
Аритмайин охуримдан тузу смим;

Эркалагиб ёлларимни тарардингиз
Парваришлаб ҳар тарафдан.
Шул сабабдан
Тоғ ортсангиз, торигудайин кучли эдим.
Мана, кўриб турибсизки, энди эса
Кетиб қувват,

Касалмандга ўхшаб худди
Титраяпман юрсам қалт-қалт.
Илгариги парваришлар чунки йўқ-да!
Фаҳмингизча, қизиқ, яна биз дангаса.
Емишларга яраша-да ишлашлар ҳам,
Сули экиб, ким ўрибди бугдой, хўжам?!»

ИСТЕЪДОД ВА ИЧИ ҚОРАЛАР

«Уҳ, гур-гур! Уҳ, гур-гур...»

Қориндор Гуррак

Калласин хилватда қиларди сарак.

Попишак, Қарқуноқ, Хакка кўрибоқ,

Атрофни ўрашди,

Аҳволни сўрашди.

Чунки ҳаммалари битта ҳамтовоқ!

«Тавба! Канарейка сайрармиш ажиб.

Мен эсам ташлагим келади гажиб.

Ахир, у бир пулга қиммат, гунг, сўтак —

Жазаваси тутиб вайсади Гуррак. —

Сизу биз куйчилар тамтамимиз-ку!

Хўш, нечун биз қолиб, мақталармиш у?!

Дилга ҳузур эмиш куйи, газали!

Қизиқ-а! У митти, ахир, гўр ҳали!!»

«Гўр!— деди шериклар бараварига,—

Илмас бизни яна у назарига...»

Шу пайт Канарейка япроқлараро

Минг бир хил оҳангда сайраган эди,

Таралди оромбахш сеҳрли наво.

Ҳамтовоқлар баттар ич-этин еди.

Канарейка куйин охирлатмаёқ

Чиг-чиглаб Қарқуноқ ўқталди бармоқ.
Хакка эса алжиб, ўйнатиб думин
Жийирди бурнин.

«Вой! Шу ҳам сайрашми!!»— дея, Попишак
Жикиллаб қолди-ку кўтариб энгак. —
Қаран-а товшини! Мунчаям нохуш.
Бу нима, читгакми қанақанги қуш!»
Куй эмас, чамамда чалайти ҳуштак».
«О, дидинга балли! — Талтайди Гуррак. —
Чиндан ҳам у митти ҳуштакчи, холос,
Куйчи деб аташга йўқ сира асос!»
«Ҳа, йўқ сира асос!»

«Доғман-да шунга,
Ахир, ким қўйибди сайрашни унга!!!»
Ҳамтовоқлар роса захрин тўкишди,
Дуч келган тарафдан бир-бир чўқишди.
Канарейка дили гопса-да озор,

Бермай эътибор,
Яна ҳам баландроқ сайради қайнаб —
Тинглаган жондорни маҳдиё айлаб.
Егди унга уст-уст меҳр жаласи!
Ҳамтовоқлар эса ўчиб нафаси,
Тисарилиб орта, думларини қисиб,
Қочишди писиб.

ПАЗАНДА ИЛА МУШУК

Ут ёқай деб қарасаки Пазанда,
Учоқда гўшт еяётир Мушуги!
Телбаланган каби чаён чаққанда
Чўмич ила миясига туширди:
«Эҳ, суф сенга безбет; ўғри, кўрнамак!»
Миёвлади Мушук ёниб кўзлари:
«Мунча ғалва
 биз бир тилиш ўмарсак —
Ўмарганда нимталарни ўзлари!»

МАЙМУН БИЛАН МУШУК

Узоқ бир оролда такрор ва такрор
Йўқолди жондорлар ҳаловатлари;
Бир-бирига дилдан ишонмай зинҳор,
Бўлмади ўзаро саҳоватлари.
Бу таҳлика тухмин қуритмоқ учун
Ўзларига раҳбар сайлар бўлдилар.
Бу таклиф ипига ким солса тугун,
Гўрига гувала қалар бўлдилар.
Раҳбар сайламакка бўлишганда жам
Ҳар жон ўз ҳунарин кўрсатди бир-бир.
Келгач Маймунга гал, ўйнаб чунюнам,
Этди йиғилганлар диққатин асир.
Билагон ва чаққон туюлиб Маймун,
Шаънига ёғилди олқиш жаласи.
Ахир, ундан қайжон бўлолсин устун.
Ақлу фаросатга кон-да калласи!!!
Қарабсизки, Маймун бўлди баковул,
Қарабсизки, ҳамма қўли кўксида!
Лекин туриб Мушук қалбида довул.
Норозилик ўти ёнди кўзида.
Шу маҳал гўшт иси қайдандир келиб
Мушук димоғини қитиқлаб кетди.

Бир синаб кўриш-чун қаддини эгиб,
Маймунга у қуюқ манзират этди:
«Қани, зиёфатга марҳамат, тўрам!
Қутлуғ пойингизга меҳрим поёндоз.
Бизда таомил шу: улуғ жон ҳар дам
Табаррук отадек этилуру эъзоз».
Ич-ичидан Маймун таклифга эриб,
Мушук етагида яланиб йўртди;
Бутун ихтиёрин Мушукка бериб,
Неча-неча ўру тепадан ўтди.
Йўл юзида бирдан бир тилиш ўпка,
Мени е, дегандек кўриниб қолди.
Мушук кўрмагандек термилиб кўкка
Ўзини анқовлик кўйига солди.
Маймун эса отиб ўпкага ўзин,
Поққа тушди-қолди қопқонга шу чоқ.
Алам чинқиртирди мижғилаб кўнглин:
«Йўлиқтирдинг-ей не балога, оллоҳ!!»
«Шу бош била бизга раҳбармиш яна! —
Деди Мушук қайнаб.—Э, мияси пуч!
Ақлинг бўлганида, очиқ кўз била
Ўзингни балога қилармидинг дуч?!»

Е Н Г И Н

Булутлар жанг этгач муштлашиб беҳад,
Чақмоқлар чақнади қарсиллаб осмон.
Чақмоқ офатими, билмам, шу фурсат
Тўсатдан лоп этиб ўт олди ўрмон.
Ўт олди, ўт олди гувиллаб-гурлаб,
Жонворлар бўлдилар ҳар томон тўс-тўс.
Ёнгин алангаси фалакка ўрлаб,
Гўёки даҳшатин қилгандек кўз-кўз:
«Хуркманглар!! Тафтимда гашт этсангиз-чи!
Бу нима!!! Қадримга сал етсангиз-чи!
Деди у чарсиллаб. — Мен ҳали ёшман,
Фаҳмламаяпсиз, мен янги қуёшман!!'
Сиз кўрган у кўкнинг хира чироғи —
Қуёш деб аталган ўша мис товоқ,
Ўша, ҳа... эскириб, чиқди шалоғи;
Олам назаридан бўлди мосуво.
Гўё бир ялтироқ шишайди, синди.
Ягона қуёш-чи, ўзимман энди!
Мангуман!!' Гар менга ким қўйса ихлос,
Билингки, ҳаёти бешак бўлгай сози
Мени-чи, хуш кўрмас фақат бахиллар...»
Бонг каби янгради атрофдая жавоб:

«Тирик жон бўлғуси келарми кабоб?!
Қим гумроҳ, балки шул сенга лақиллар...»
Ёнғин жазаваси тутиб шу палла
Қутириб ёнғанди янада баттар,
Тўсатдан савалаб қолди-ку жала!
Ёнғиннинг бўғзига торғди у ханжар;
Пис этди — ўчди.
 Урмонни яна,
 Ҳар жонни яна,
Гала-гов бўлиб даф, тинч ҳаёт қучди.

КУЛГИЛИ УСУЛ ҚУРБОНИ

(Б. Қарапетяндан)

Хўрликдан жон келиб ҳиқилдоғига,
Шер номига Қуён ёзди арзи-ҳол:
«Эй, паноҳим, ботди ғам ботқоғига
Кўриб бўш-баёвлар Бўридан завол.
Туну кун ичса ҳам, еса ҳам тинмай,
Момақалди роқдек даҳшатдир, даҳшат!
Токай қутурар у нафсини тиймай,
Токай жонворларни ғажийди беҳад?!»
Шерга бу арзи-ҳол етгани замон
Айиққа юклади ҳал этишни у.
Айиқ эса эснаб — керишиб ўбдан:
«Айтганча, у ернинг пири Бўри-ку,
Яхшиси бу ишни ўша ҳал қилсин!
Ҳа, у ишончимга лойиқ, ҳам улуг!»
Дея, буйруқ берди яссилаб тилин.
Бўрига етгач у антиқа буйруқ,
Қуёнга ўшқирди ғижирлатиб тиш:
«Ҳм... Ҳали Шерга арз қилдим ҳам дегин!!!
Ол-а, сен пасткашга Шер ишонармиш.
Мени йўқотишининг қилармиш эвин!!
Билиб қўй, сен ёзган арз менда, мана!!»
Масалангни ўзим қиларканман ҳал.

Бор, устимдан арз қил яна, хомкалла!! »
«Бундақа бўлишин билсайдим аввал,
Кирдикорянгиздан очмасдим огиз...»
Доя, қалтиради зорланиб Қуён.
«Аҳ, ювош қочағон...» Бўри ялмогиз
Этди шу зумдаёқ шўрликни гумдон.

ЛОЛ БУЛГАН ТУЛКИ

Зағча ерди дарахтда пишлоқ.
Тулки келиб гап қотди шу чоқ:
«О, азизим, жонгинам Зағча,
Овозингга қойилдир барча.
Довруғингни эшитиб бирдан,
Севиндим чиндан!
Шундан бери мен сенга муштоқ;
Сайраб бергин, йўқ дема, ўртоқ!»
Пишлоғини худди шу лаҳза
Қанотига қисди-да Зағча,
Қаҳ-қаҳ уриб қайтарди жавоб:
«Сени сира кўрмакка йўқ тоб!
Ликиллатмай менга думингни,
Бориб, алда катта бувингни!
Кўр ҳассасин йўқотар бир гал;
Ўтиб кетди энди у маҳал...»
Сўнг пишлоқни чўқиди аста.
Тулки ночор мўлтираб пастда
Хўрсинди-ю кулди зўраки,
Лунжларидан оқди сўлаги.

ҚУЧҚОР БИЛАН НОВВОС

Утлашарди қирда Қўчқор ва Новвос,
Бир-бирин жигардек қилишиб эъзоз.
Қаранги, осмондан тушгандек шу чоқ
Тўсатдан даф қилиб қолди-ку Қашқир!
Чўчиб тушган Новвос қалтираб дир-дир,
Думин хода қилиб отди ваталоқ!
Маъради, жон келиб, Қўчқор бўғзига:
«Эй, ошнам! Ба!!! Қочма!!! Бир ҳамла
қилиб,
Отсанг-чи йиртқични шохингга илиб!»
«Тентакмисан, — деди Новвос қайрилмай, —
Жонгинамдан мен ҳам яна айрилмай,
Ҳар кимнинг ўз жони керак ўзига...»

* * *

Баъзилар фақат тил учиди улфат,
Қочишар бөшингга тушганда кулфат.

ТУЛЛАК ВА ГУЛ

Рўй берди қизиқ ҳол, қараиғ-а, паққос!
Айни туш маҳал
Тўрткўзу Олапар, Новвос ҳам Хўроз
Бароқ дум Тулкини тутиб келдилар,
Фермага ҳаллослаб бўртиб келдилар,
Ўзаро қилдилар сўнгра уни суд.

«Биродари азиз, муҳтарам зотлар,
Авф этинг, бекорга қилмангиз увол! —
Деб Тулки ёш тўкиб додлар, —
Тўғри, авваллари эдим бесубут.
Энди-чи, осинглар, майли, қуриб дор —
Бирон паррандага етказсам озор».
«Аврамай қўя қол! — Хурпайди Хўроз. —
Феълинг ҳамон: эски ҳаммом, эски тос.
Сен айтган лақмалар биз эмасмиз, бил!
Э... разил!!!

Жўралар, бу шумни бешак
Кўҳна бир қудуққа ташламоқ керак!»
Тўрткўзу Олапар деди: «Жуда боп!
Жазосин тортсин бу қаллоб!»
«Яхши-ю... Лекин у ичди-ку қасам!

Қасам-а!! — Суқилди гапга Новвос ҳам. —
Қасамни бузмасов, ахир, у, ахир...
Ҳа, дўстлар, шафқат ҳам лозим!
Бу қадар бўлмайлик гайир!
Фикримга ким қарши, қани, айтинг, ким?!»
Аёнки, Новвос зўр. Пишқирса агар
 Бари юмалар.
Тўрткўзу Олапар, Хўроз шул сабаб,
Қийналса-да виждон, бузилиб асаб,
Новвос таклифига чалишди чанак.
Тулки-чи?! Ер ўпиб ростлади жуфтак...

ТАКА БИЛАН ОЛҚОР

Пасту баланд бир майсазор қояда
Олқор ҳам Така
Ўтлашарди кўтармай калла,
Така зимдан қизганиб ўтни;
Истамайин оқибатни орада,
Тислаб ортига,
Калла қўйди Олқор қорнига!
Эҳ, қараиґ-а носоз дўстни,
Ер тегиниб, сўкиб «умба»лар:
(Олқор юмалар!)
«Мана энди етдим орзумга, ҳай-ҳай,
Жўнаб қол мечкай!
Чипқон чиқсин ўпқон нафсинга!
Бутун майса қолди ўзимга, ҳай-ҳай,
Мен танҳо кезай!
Тошлар кирсин бўғзу ҳаснингга!»
Аммо Олқор кўрса ҳам шикаст,
Толиқса-да тирмашиб тикка,
Яна чиқди ўшал юксакка!
Така ҳуркиб, бўзрайиб шу пайт,
Аста ўтди бошқа бир йўлга:
«О, биродар, бормисан омон,

Мени ташлаб кетдинг қай гўрга?!
Сенсиз бўлди ранггинам сомон,
Сенсиз дўзах туюлди ўтлоқ...

* * *

Баъзи бир ўртоқ
Сиртдан сизга кўринар содиқ,
Аслан эса шу хил мунофиқ!

ОМАДСИЗ КҮЁВ

Қирчиллама даври тушдек ўгди-кетди,
Қарилиқнинг манзилига Бўри етди.
Они юрмай, ичаклари чалиб ҳуштэк.
Бўлиб қолди мисли куя тушган нўстэк.
Қоврилиб ўз чирк тақдирии мойиша у,
Ботди тегсиз хаёлотнинг лойига у,
«Бу ерларда арзонлашиб кетди қадрим,
Қурт тушган тол каби қувраб борар бағрим.
Эс борида этагимни ёпиб қолай,
Роҳатижон, антиқа жой топиб қолай!
Тоғдан аста тушайин-чи яйлов сари,
Тегмаганга ниш урарми ҳатто ари!
Унутгандир итлар эски гиналарин,
Борсам, балки санчмасдир тил игналарин.
Тўрткўзнисо кўнглин топай бир амаллаб,
Иўлдошлари юрсинлар сўнг думим ялаб!
Дегайларким: қадринг ошур кетсанг йироқ,
Зора-мора ёғ устида бўлса пичоқ...»
Иўрта кетди майдалаб у қадамини,
Иўрта кетди ортга отиб аламини.
Ёришар пайт тонг таратиб кумуш жило
Қаршисидан чиқиб қолди Тўрткўзнисо.

«О, азизим! О, яйловлар латифаси!
О, дилларнинг орзулаган маликаси!
Неча йилки, гоҳ пинҳона ўртанаман,
Гоҳо кўнгил денгизда пўртанаман.
Дил ёрмоққа тилгинам лол, куяр ичим,
Воҳ, найлайки, куяр ичим, йўқдир тинчим!!
Ахир, сени хуш кўраман, хуш кўраман».
Кечалари фақат сени туш кўраман».
«Хуш келибсан! Хўш қани, рост бўлса ишқинг,
Огзингда мен дорига ҳам кўрмай тишинг.
Шундан кейин, майли мени никоҳлаб ол,
Шундан кейин бўлгаймиз биз жуфти ҳалол».
Аввалига Бўри ғингшиб бўлди-да доғ,
Сўнг бор тишин тошга уриб тўкди ногоҳ:
«Мана, энди қучоғинг оч, очгил, пари!»
Тўрткўзнисо ўзини сал олиб нари.
Кетин узмай улиди ноз-ишва билан
Жигарига сих тикқудек бўлиб дилдан.
«Ҳай, ҳозирча жар солмагин!»
«Дил бўлди тоғ!»
Итлар келиб иккимизни қилсин никоҳ».
Кўп ўтмайин босиб итлар гала-гови,
Теваракдан ташландилар гала ёви.
«Дод!!! Бу қандай никоҳ, ахир, Тўрткўз пари?!»
«Бу—цикоҳнинг ширинликда нақ шакари».

Тўрткўзнисо кулди зимдан имо қилиб.
Шу зум итлар сирт терисин олди шилиб.

ҚУЗГУН

Қамишзорга туташ пастқам чакалакда
Яшар эди Қузгун ҳамда қирғовулар;
Яшнар эди гўё мавжли бир палакда
Жилва қилиб тўри етган бол қовунлар.
Кўринишдан парвонавор қари Қузгун,
Эҳ, қарангки, кўзи тушиб ногоҳ бир кун
Курк қирғовул остидаги тухумларга,
Бергандайин даҳшатли бир хавфдан дарак
Қанот қоқди қағиллаб тик кўкка ўқдек!
Нақ ёрилиб келгудайин ўтакаси
Кўтарилди қирғовулнинг бир галаси!
Кўздан ғойиб бўлган Қузгун шу пайт аста
Шохдан-шоҳга сакраб

келиб бир нафасда,
Тумшуқ уриб, қилиб жирканч удумларин,
Ютди қулт-қулт қирғовулнинг тухумларин.
Учди-кетди сўнг ҳеч нима кўрмагандек.
Юрагимда пўртанадир нафрату кек
Қузгун мисол равил, қалби қурумларга!!!

КАЛАМУШ

Тегирмонга буғдой тушди, уйилди,
Каламушга бу ҳол ҳузур туйилди:
«Пичоққинам мой устида, оҳ, маза!..»
Зимдан бир-бир теваракка мўралаб,
Ташиди тоза.

Қарасаки бир найг, уч-тўрт мусича
Йўл юзига тўкилганин гермалаб
Еяптилар ўзича!

Каламушнинг тепа туки бўлиб тик,
Чийиллади: «Э-ҳей, ўғри!!! Ушланглар!!!
Шилиб кетте! Бормисиз, эй, халойиқ!!!
Э-ҳей, тезроқ орқасидан чопингиз!!!
Топингиз;

Топилганин лунж-лунжига муштланглар!!!»

БУЛБУЛ БИЛАН ЧУМЧУҚ

Гуллар ғунчаларин эркалаб Булбул
Тонггача куйлади, куйлади ёниб.
Ул ғунчалар ханда этганда буткул,
Қўзлари илинди, илинди толиб.
Шу асно пирр этиб келди-да Чумчуқ,
Қўниб олиб гулга эгадек гўё
Қушларга керилди кўтариб тумшуқ:
«О, қаранг, гулларда нақадар оро!

Ахир!

Қўнғироқ товшимиз этмаса таъсир,
Ғунчалар маст бўлиб очармиди лаб!
Очилтирдик-да биз тун бўйи сайраб...»

ТОЗИ ВА ТУЛКИ

Ортдан қуваётган Тозидан нолиб
Тулки қочарди жон талвасасида:
«Аҳ, инсофсиз, мунча кўзларинг ёниб,
Мунча югурасан жоним қасдида!!!
Нима, мен бўридек тўкмак бўлиб қон,
Итларни ҳар кеча қўрқитяпманми?
Отарга ҳар кеча ёғдириб қирэн,
Чўпонлар шўрини қуритяпманми?!
Эс борми, вей, мунча ошмасанг ҳаддан!!!
Эси бор ит менга тиш қайрармиди!..
Есам, бир товуқ ё хўроз ерканман,
Мен еганим билан камаярмиди?»

Х А С Р А Т

Булутли тун эди, тун эди нохуш,
Борлиқ сукунатга бўлган эди гарқ.
Бу нохуш қаро тун бергаддин завқ
Гоҳо-гоҳо сайраб қўярди бойқуш.
Шу маҳал Каламуни чийиллаб қолди
Қопқонга илиниб думғазасидан!
Улмай туриб тутган ўз азасидан
Атрофин жонворлар ўради-олди.
«Уҳ-ҳ, қутқаринг! Ҳолдан кетяпман, кўринг!!
Тонг отса теримга тикилур сомон.
Аҳ, бу ўзи, ахир, қандақа замон,
Эркиннга йўл бермай, қуригса шўринг!..»

МУЎДАРИЖА

Оқил билан Қитмир	5
Тўра	6
Жўражон	7
Авлиёқул	9
Ошнам ва Мен	11
Шермат чапан	12
Тошполвон	14
Гаранг ва оҳанг	16
Ҳамсоялар	17
Кураш	18
Устабузармон	19
Шовқин ва жозиба	21
Бузоқбошилар	23
Қатъиятсизлар	24
Ҳасадгўй	26
Фирибгар билан Шайтон	28
Туяқуш	29
Қарга билан Жайрон	30
Асаб араси	31
Бўри	32
Типратикон ҳақида Илон	34
Қоровули бор Бузоқ	35

Тошбақа билан Типратикон	36
Бўрибосар	37
Митти Кўппак	38
Тўнғиз билан Пайкал	39
Фаросат	40
От ва Аравакаш	41
Истеъдод ва ичи қоралар	43
Пазанда ила Мушук	45
Маймун билан Мушук	46
Ёнғин	48
Қулғилин усул қурбони	50
Лол бўлган Тулки	52
Қўчқор билан Новвос	53
Туллак ва Гўл	54
Така билан Олқор	56
Омадсиз куёв	58
Қузғун	60
Қаламуш	61
Булбул билан Чумчуқ	62
Този ва Тулки	63
Ҳасрат	64

На узбекском языке

ЯМИН ҚУРБАН (ҚУРБАНОВ)

Басни

Редактор **Ш. Раҳмон**
Рассом **Н. Иброҳимов**
Расмлар редактори **А. Қобров**
Техн. редактор **Е. Потанина**
Корректор **М. Абдусаломова**
ИБ № 31

Босмадонига берилди 29/IX-76 й. Босишга рухсат этилди.
10/IV-77 й. Формати 60x90 1/32. Босма а. 2,125. Шартли босма
а. 2,125. Навр. пл. 1,3. Тиражи 10000. Р 12253. Гафур Булом
номидagi Адабиёт ва санъат нашриёти. Тошкент, Навоий
кўчаси. 30. Шартнома № 165-76.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Нашриётлар, полигра-
фия ва китоб савдоси ишлари бўйича Давлат комитетининг
Бекобод шаҳар бошқарувидаги № 1 кўчага босилди. Бекобод
1977 йил. Заказ № 93. Баҳоси 13 т.

Қурбон Ямин.

Масаллар. Т., Адабиёт ва санъат нашриёти, 1977.

Ушбу тўпلامга Ямин Қурбоннинг кейинги йилларда ёзилган янги масаллари жамланди. Шонр турмушимизда учраб турадиган мунофиқларни аёвсиз фош қилади. Инсонда олижаноблик, ҳалоллик каби хислатларни улуғлайди.

Қурбан Ямин. Басни.

Ўз 2